קח א ב מיי' פ"ב מהל' אישות הל"ט [ועיין אלפס יבמות מה.]:

קט ג מיי' פ"ד מהל' מעשר הל"ט והל"י:

קי ד מיי' פ"ב מהל' אישות [הל"ט] והל"י סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קנה סעי' יב [ועיין אלפס שם]:

קיא ה מיי' שם הל"ט ופ"ו מהל' יבום וחליצה הל"ב סמג שם טוש"ע שם סי' קעב סעי' ו:

קיב ו מיי' שם ופ"ב הל"ב [ועיין אלפס שם]:

קיג ז מיי' שם ופ"ו מהל' יבום וחליצה טוש"ע שם סעי' יג:

[ספמיין ילפה דששות שם פסן פרים ובם דספאי ליתא]

קיד ח מיי' פ"ב מהל' שמיטה ויובל הל"ב:

הכף וכן היה רבי שמעון *(בן יוחי) אומר שלשה סימנין נתנו חכמים באשה מלמטה וכנגדן מלמעלה פגה מלמעלה בידוע שלא הביאה שתי שערות בוחל מלמעלה בידוע שהביאה שתי שערות צמל מלמעלה בידוע שנתמעך הכף מאי כף אמר רב הונא *מקום תפוח יש למעלה מאותו מקום כיון שמגדלת מתמעך והולך שאלו את רבי הלכה כדברי מי שלח להו ׳כדברי כולן *להחמיר רב פפא ורב חיננא בריה דרב איקא חד מתני אהא וחד מתני אחצר צורית דתנן *איזוהי חצר *צורית שחייבת במעשר *ר"ש אומר חצר הצורית שהכלים נשמרים בתוכה מאי חצר הצורית אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שכן בצור מושיבין שומר על פתח החצר *ר"ע אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פטורה ר' נחמיה אומר כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה חייבת רבי יוסי אומר כל שנכנסים לה ואין אומרים לו מה אתה מבקש פטורה ר' יהודה אומר שתי חצרות זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה שאלו את רבי הלכה כדברי מי אמר להו ׳הלכה כדברי כולן *להחמיר: **מתני'** *׳בת עשרים שנה שלא הביאה שתי שערות תביא ראיה שהיא בת עשרים שנה והיא איילונית לא חולצת ולא מתיבמת *בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות יביאו ראיה שהוא בן עשרים שנה והוא סריס לא חולץ ולא מיבם אלו דברי בית הלל בית שמאי אומרים זה וזה *בן שמונה עשרה ר' אליעזר אומר הזכר כדברי בית הלל והנקבה כדברי בית שמאי שהאשה ממהרת לבא לפני האיש: **גמ'** ורמינהי *אחד לי בן תשע שנים ויום אחד ואחד לי בן עשרים שלא הביא שתי שערות *אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב ׳והוא שנולדו בו סימני סריס אמר רבא דיקא נמי דקתני והוא סריס ש"מ וכי לא נולדו לו סימני סריס עד כמה *תני ר' חייא ׳עד רוב שנותיו כי אתו לקמיה דרבי *חייא אי כחוש אמר להו אבריוהו אי בריא אמר להו אכחשוהו דהני סימנים זימנין דאתו מחמת כחישותא וזימנין דאתו מחמת בריאותא *אמר רב הלכתא בכולי פרקא מעת לעת ועולא אמר דתנן תנן ודלא תנן לא תנן בשלמא לעולא היינו דקתני הבא יום אחד והבא לא קתני אלא לרב ליתני ועוד תני רבי יוסי בן כיפר אומר משום רבי אליעזר ׳שנת עשרים שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת עשרים לכל דבריה וכן הורה רבי בלוד שנת שמנה עשרה שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת שמנה עשרה לכל דבריה בשלמא דרבי ודרבי יוסי בן כיפר לא קשיא הא כבית שמאי הא כבית הילל אלא לרב קשיא תנאי היא דתניא *׳שנה האמורה בקדשים שנה האמורה בבתי ערי חומה שתי שנים שבשדה אחוזה שש שנים שבעבד עברי וכן שבבן ושבבת כולן מעת לעת שנה האמורה בקדשים מנא לן *אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא °כבש בן שנתו שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם שנה האמורה בבתי ערי חומה מנלן אמר קרא °עד תום שנת ממכרו ממכרו שלו ולא שנת של מנין עולם שתי שנים שבשדה אחוזה מנלן אמר קרא °במספר שני

ויקרא יב
ויקרא כה
שם

תורה אור

הכף. מלמטה הוא על בית הרחם כמין תפוח גבוה כדמפרש לקמן: **מלמעלה.** בדדין: **להחמיר.** היה מאלו שמביא שוב אין אביה מפר נדריה דממוקין לה בנוגרת נתקשקשו ואע"ג דלא הכסיף הכסיף אע"ג דלא התקשקשו וכן כולם. אית דאמרי להחמיר אינה ממאנת משעה שנראה בה אחד מן הסימנין הללו ואינה חולצת עד שיהו כולם ולאו מילתא היא דאפילו לא הביאה אחד מהן גדולה היא ואינה ממאנת וחולצת שהרי כל הסימנים הללו בנגרות נאמרו ומימי נערות היא גדולה למיאון ולחליצה שהרי הביאה שתי שערות. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר הביאה אחד מן הסימנים הללו ואפילו הקודם שבכולן ולא הביאה את כולן בוגרת ואינה בוגרת ואם קבל אביה בה קדושין וקדשה היא את עצמה לאחר צריכה גט משניהם דכיון שהביאה אחד מן הסימנין הללו יצתה לה במקצת מרשות אביה דאיכא למימר בוגרת היא ואין כח בקדושי אביה להפקיע קדושין שלה וגם בה אין כח להפקיע קדושי אביה עד שתביא את כולם: **שחייבת במעשר.** שקובעת טבולה למעשר דקי"ל חצר קובעת במסכת ביצה (דף לה:): **שאחד פותח ואחד נועל.** שאין השומר קבוע לפתוח ולנעול אלא זה פותח וזה נועל לאו כח שימור היא ופטורה דלאו שמה חצר: **כל שנכנסין לה כו' פטורה.** ואע"ג דאין אדם בוש לאכול בתוכה: **כדברי כולן להחמיר.** דאם יש בה אחד מכל אלו חייבת אם יש שם שומר חייבת כר' (א)ישמעאל אע"ג דאחד פותח ואחד נועל ואי ליכא פותח ונועל חייבת כר"ע ואע"ג דליכא שומר ואי אין אדם בוש לאכול בתוכה חייבת ואע"ג דליכא שומר וליכא פותח ונועל ואם אמר לו מה אתה מבקש חייבת ואפי' לית בה חד מכל הני. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר כיון שאין אדם בוש לאכול בתוכה קובעת למעשר שאין אוכלין מפירות הנכנסים לה עד שיתעשרו והפריש מהן על טבל אחר אסור עד שיהיה לה שומר קבוע: **מתני' לא חולצת ולא מתיבמת.** ונשאת לכל(ג) שתרצה דרחמנא פטרה דכתיב (דברים כה) והיה הבכור אשר תלד פרט לאילונית שאינה יולדת (יבמות יב:): **סריס.** לאו בר חליצה הוא דכתיב (דברים כה) להקים לאחיו שם בישראל והאי לאו בר הכי הוא: **ה"ג יביאו ראיה שהוא בן עשרים.** קרובי האשה יביאו ראיה: **גמ' ורמינהי אחד לי בן תשע שנים וכו'.** שניהם דין אחד להם ובילתו כמאמר בגדול כדאמרינן לעיל (מה.) אלמא קטן הוא ובעילתו אמתול: **אמר רב שמואל.** מתני' כגון שנולדו בו סימני סריס המפורשים בהערל· כל שאין בשרו מוליא הבל כשהוא רוחץ ושערו לקוי ובשרו ממליק: **כי אתו לקמיה דר' חייא.** בן עשרים שנה שלא הביא: **בכוליה פרקא מעת לעת.** משביע לה שנה ולא במר מנין עולם שיהא יום אחד של שנת עשרים חשוב שנה דאף על גב דלא תנן בממתינן בן עשרים שנה ויום אחד כמאן דתנן יום אחד דמי וצריך להשלים את כולה: **דתנן תנן.** היכא דתנן יום אחד כגון בת שלש שנים ויום אחד וכולהי דמתני' בר מהיא דקתני בת עשרים שלא הביאה שתי שערות דהתם לא בעינן עשרים שלמים אלא משנכנס יום אחד בשנת עשרים: **בשלמא דרבי ודר' יוסי בן כיפר לא קשיין.** אהדדי למהוי מתני' משבשתא דמר כב"ש ומר כב"ה למתני': **בקדשים.** היכא דכתיב כבש בן שנתו: **מעת לעת.** מיום ליום ולא אמרינן למנין עולם שתכלה שנתו ערב ר"ה: **שבבן ושבבת.** קסבר היינו בן עשרים שנה ובת עשרים שנה דמתני'. אלמא מעת לעת בעינן אליבא דהאי תנא והנך דלעיל סברי לה כעולא: **שתי שנים שבשדה אחוזה.** המוכר שדה אחוזה לחבירו אינו מותר לגואלה בפחות משתי שנים (ערכין כט:) שיאכלנה לוקח שתי שנים כדכתיב (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך ומכאן ואילך אם בא לגאול גואל ומחשב לו פירות של שתי שנים לפי שנים הבאים עד היובל שהלוקח שדה מחבירו יודע שימכרנו לו ביובל ואם היו עד היובל עשר שנים ומכרה לו בעשרה ליטרין נמצא קונה פירות של כל שנה בליטרא:

שני

הלכה כדברי כולן להחמיר. מספק פוסק כמר לחומרא וכמר לחומרא כדפרישי' בפרק בנות כותים (לעיל דף לו.): **איזהו** חצר (צורית) כו'. קשה לר"ת דבפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח.) א"ר ינאי אין הטבל חייב במעשר עד שיראה פני הבית ומיהו דמדרבנן חצר קובעת למעשר ומדאורייתא בעינן ראיית פני הבית: **בת** עשרים כו' יביאו ראיה. פירוש קרובי האשה ואי גרסינן תביא היינו היא בעצמה ואי גרסינן יביאו קאי אבעל שיביא ראיה שזו היא אילונית והוו קדושי טעות אם רוצה לישא אחותה: **דברי** ב"ה. תימה דבפ' הערל (יבמות דף פ.) קאמר אבל מבן י"ב שנה עד י"ח שנה ונולדו בו סימני סריס אמאי שביק דברי ב"ה דאמר כ' שנה ונקט דברי ב"ש ואפי' לר' אליעזר הזכר כדברי ב"ה והתם איירי בזכר וי"ל דהתם נקט כרבי שהורה בסמוך עד י"ח: **עד** רוב שנותיו. ומכאן ואילך גדול הוא והוי ודאי סריס: **זימנין** דאתו מחמת כו'. יש ספרים דגרסי זימנין דנקטן: [עי' תוס' ב"ב קנה: ד"ה הכי גרס ר"ח]: **כולן** מעת לעת. בפרק שני דזבחים (דף כה:) אמר דשעות פוסלות בקדשים וכן בבתי ערי חומה כדמשמע *(פ"ב דזבחים) ולא דמי לאחריני כדאמרינן דלא בעינן כאן מעת לעת לשעות כדפרישית לעיל (דף מד:) גבי ל' יום איכא בינייהו: [ועי' תוספות ערכין לא. ד"ה מיום]:

וכשביעית

◆

תוספי הרא"ש

הלכה כדברי כולם להחמיר. מספק פוסק כחומרי דמר וכחומרי דמר כדפרישית בפרק בנות כותים: **איזהו** חצר צורית. תקשה לר"ת מהך דתני' ר' ינאי, דאמר בפ' השוכר את הפועלים אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית. ותירץ דחצר קובעת מדרבנן אבל מדאורייתא עד שיראה פני הבית: **בת** עשרים שנה כו' יביאו ראיה פי' קרובי האשה ואי גרסינן תביא פי' היא עצמה ואי גרסינן יביא ראיה פי' הבעל אם רוצה לישא אמה או אחותה יביא ראיה שהיא אילונית והוי קדושי טעות: **שנה** האמורה בקדשי'. בפ"ב דזבחים איכא למ"ד שעות פוסלות בקדשים דדריש תמים וכר בן שנה יהיה שיהיו כל ימותיו תמ וכן שנה וצריך כי איכא מ"ד דבשעות שחיטה בן שנה בקבלה ופוסלת בן שתי שנים. אמר רבא זאת אומרת ששעות פוסלות בקדשי' והשתא מעת לעת של קדשים אינו שוה לאחרים ולא בעינן בהו מעת לעת בשעות כדפי' לעיל גבי ל' יום איכא בינייהו ושנה נמי דבתי ערי חומה משמע נמי בפ' בתרא דערכין דבעי' מעת לעת אף לשעות דדריש התם עד תום שנת ממכרו שנה שלו ולא שנה של מנין עולם והדר דריש ימים ימים דבעי' מעת לעת. והקשה ר"ם מאי איצטריך האי קרא גבי קדשים מההוא קרא דדריש בזבחים בן שנה יהיה דשעות פוסלות ידעינן דלשנתו מנינן ראי מנינן למנין עולם לא מצטרכות לה דבשעות והוה בן שנה ובוריקה הוה בן שתים שאם שוחט סמוך לבין השמשות והוריק בלילה תיפוק לי משום פסול לילה. ואם זורק למחר תיפוק לי משום לן. ותירץ דאיצטריך ההוא קרא לאשמועינן דפסול משום עברה זמנו ואם עלה ירד כדאמרינן בפ' בתרא דזבחים גבי בני יונה שעבר זמנן שאם עלו ירדו. וסד"א כיון דבשעת שחיטתו הוה בן שנה וזורק לא ירד קמ"ל קרא כיון דבשעה שהוחת הקבלה הוה יותר מבן שנה אם עלה ירד. וה"ל דאי לא הוה ידעינן מהכא דבתר שנת דידיה אזלינן לא הוה דרשינן מיהיה דשעות פוסלות וכן גבי בתי ערי חומה איכא תרי קראי: **שנתו** שלו ולא שנה של מנין עולם. והוה תיפוק לי מדאורייתא תורה להקריב בראש השנה לתמיד אלמא בתר שנתו אזלינן ואי לשנת מנין עולם הו"ל בן שתי שנים שכבר נולד ז' ימים לפני ראש השנה דאם לא כן הו"ל מחוסר זמן. וי"ל דאי אזלינן בתר שנת עולם לא מנינן ליה שנה (א) אלא משעת הרצאה ואם נולד ז' ימים לפני ראש השנה מתחלת שנתו בראש השנה:

(א) וכדאיתא בר"ה [דף ו ע"ב] ע"ש.

[ליתא בתוספתא]

[גי' רי"ף ורא"ש להחמיר ר' יוחנן וסבי אמרי הלכה כדברי כולן להחמיר]

מעשרות פ"ג מ"ה

[בתוספתא ליתא ר' ישמעאל אמר חצר הצורית וכו']

[ע"ל כמ' דבריה הבעלין דף נה.]

[גי' רי"ף ורא"ש להחמיר ר' יוחנן וסבי אמרי הלכה כדברי כולן להחמיר]

[יבמות ט:]

[יבמות פ. ב"ב קנה:]

[פ' תוס' יבמות פ. ד"ה עד שיהא]

[יבמות פ. ליתא לקמיה דרבא]

[ערכין יח:]

[נ"ל אמר ר' הינן]

[תוספתא דפרה פ"א ה"א ערכין יח: כל השנין]

[כתובות נז:]

[יבמות פ:]

◆

מוסף רש"י

יביאו ראיה. שם כ"ד מלאיכן לא סימנה לבלוון ושגרם, יביאו קרובי סימנה ראיה שהוא בן עשרים. ושפסר שלא הביא ויתום, והוא סריס. כלומר ותולדו בו סימני סריס, וכמו שמפרש בגמרא (לקמן בגמ') דאי לא נולדו לו סימני סריס אמרינן לאו דלא אייתי משום קטנות הוא, ומפוקין ליה כקטן עד רוב שנותיו (יבמות פ.). **אחד לי בן תשע שנים כו'.** שניהם שוים לכל כמה דלא אייתי שערות קטן הוא (יבמות ט:). (המשך למטה)

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כדברי כולן וכו' חייבת כר' שמעון אע"ג דאחד וכו' ואם אומרין לו מה אתה וכו': (ג) ד"ה לא חולצת וכו' לכל מי שתרצה.

מוסף רש"י (המשך מעמוד שמאל) **והוא שנולדו בו סימני סריס.** הא דקתני דמשביע ליה כגדול, כגון שנולדו לו סימני סריס, דמוכחא מילתא דהאי דלא אייתי משום דסריס הוא, אבל כל כמה דלא חזינן ביה סימני סריס פליג ביה קטנות ופיסיע דלמא אתו (שם לו.). **סימני סריס,** סימנים המפורשים ביבמות (פ:) דכיון דליכא תרתי משביע ליה כגדול, אבל בן עשרים שלא הביא שתי שערות ואין בו סימני סריס משביע ליה כקטן עד רוב שנותיו כמפרש ואזיל, ואי נולדו בו סימני סריס מקמי דליהוי בן עשרים לא הוי סריס עד דליהוי בן עשרים ויהא בו סימני סריס, דליכא תרתי (רשב"ם ב"ב קנה:). **וכי לא נולדו לו סימני סריס.** ושערות נמי לא הביא, עד כמה. נחזקהו כקטן (שם). **עד רוב שנותיו.** ל"ו שנים שהן רוב שבעים, כדכתיב (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה (שם). **כי אתו לקמיה.** בן כ' שלא הביא למבדק אי משום קטנות או משום סריסות (יבמות לו.). **אבריוהו.** האכילוהו והשקוהו עד שיהא בריא ושמן (שם). **אכחשוהו.** לצאת מחמת כחישותא נתנו להו (רשב"ם ב"ב שם). **מחמת כחישותא.** כשהגוף כחוש נבשרו (שם). **שנה האמורה בקדשים.** כגון כבשים בני שנה (ערכין יח:). **שבשדה אחוזה.** שהמוכר שדה אחוזה אינו רשאי לגאול עד שהאוכל ב' שנים ביד הלוקח, דכתיב במספר שני תבואות ימכר לך, ותיקונו שני שנים (שם). **וכן שבבן ושבבת.** שנים האמורים בבן ובבת (שם). **מעת לעת.** מיום זה ועד יום שנה לשנה הבאה, ולא אזלינן בתר מנין עולם דכי מטי תשרי ניחשוב ליה שתא (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com